

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти

« 26 » 12 / 2019 р.

М.М. Бриль

2019 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Методичні рекомендації щодо змісту та формату проведення конференції серед учнів мистецьких шкіл

для закладів початкової мистецької освіти

Укладач:

О.А. Садівнича

спеціалістка вищої категорії,
завідуюча відділом теоретичних
дисциплін Дитячої музичної школи
№39 м. Києва

Рецензенти:

О.І. Гумен

кандидатка мистецтвознавства,
викладачка-методистка, заступниця
директора з навчально-виховної
роботи Київської дитячої школи
мистецтв № 5 імені Л. Ревуцького

Т.М. Самоварова

директорка Обласного навчально-
методичного центру підвищення
кваліфікації працівників
культосвітніх закладів (м. Харків)

Ю.І. Чекан

доктор мистецтвознавства,
професор кафедри історії світової
музики Національної музичної
академії України
ім. П.І. Чайковського, лауреат
премії ім. М.В. Лисенка

Відповідальна
за випуск:

В.М. Зінченко

© Садівнича О.А., 2019 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2019 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо змісту та формату
проведення конференції серед учнів
мистецьких шкіл**

Методичні рекомендації містять матеріали стосовно змісту, організації та формату проведення конференції серед учнів мистецьких шкіл і розроблені з урахуванням комунікативних особливостей школярів різного віку.

Рекомендації адресовані викладачам, керівникам, методистам мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, керівникам і методистам методичних/науково-методичних установ, а також усім, кому цікавий запропонований формат проведення мистецько-освітнього заходу.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. УЧНІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ	6
1.1. Загальні положення.....	8
1.2. Мета та завдання учнівської конференції	8
1.3. Очікувані результати.....	10
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЕТАП УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ	12
2.1. Алгоритм організації учнівської конференції.....	12
2.2. Загальна специфіка конференції та її понятійні складові..	17
2.3. Пропозиції щодо вибору теми.....	19
2.4. Напрями тематичних секцій	19
2.5. Робочі мови конференції	20
2.6. Учасники конференції	22
2.7. Підготовка доповіді для виступу	24
РОЗДІЛ 3. ЕТАП ПРОВЕДЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ	29
3.1. Реєстрація учасників	29
3.2. Відкриття конференції	30
3.3. Робота тематичних секцій.....	30
3.4. Основні компетентності учнів: модератора, доповідача, опонента	34
3.5. Критерії визначення найактивніших учасників.....	36
3.6. Закриття конференції та підведення підсумків.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	44
Додаток 1. Зразок заявки на участь в учнівській конференції..	44
Додаток 2. Правила оформлення доповіді (тез).....	45
Додаток 3. Орієнтовний перелік тем доповідей	46
Додаток 4. Фрагмент Програми учнівської конференції.....	53
Додаток 5. Анкета-опитування учасника конференції.....	55
Додаток 6. Зразок Протоколу засідання оргкомітету.....	57

ПЕРЕДМОВА

Сучасна освіта, незалежно від сфери її професійної спрямованості, відрізняється гнучкістю та можливістю адаптації до пріоритетних вимог суспільства. У зв'язку з цим вивчення певного предмета полягає у спроможності використання людиною здобутих знань у своєму майбутньому професійному або повсякденному житті.

Навчання дітей у мистецькій школі має, без перебільшення, особливе значення, оскільки специфіка програмних вимог навчальних дисциплін дозволяє викладачам не лише розвивати в учнів певні творчі здібності та формувати їхній естетичний смак, а й сприяти удосконаленню надзвичайно важливих для кожної, без винятку, особистості комунікативних навичок (тобто спілкування). Добре розвинені комунікативні здібності завжди були і лишаються запорукою успіху людини у взаємодії із зовнішнім середовищем (будь-то професійні, партнерські, родинні чи особисті зв'язки).

У світі сучасної інноваційної педагогіки останнім часом усе більшого резонансу набувають ідеї інтеграційних освітніх форм отримання та передачі інформації. Серед них – культурно-освітні заходи традиційного формату, зокрема, семінар, конференція, практикум тощо, та заходи у сучасному, поки менш поширеному форматі, такі як квест, тренінг, воркшоп, печа-куча тощо. Наведені приклади первісно належали виключно до заходів соціальної взаємодії між дорослими, але досвід показує, що утворення вікових інтеграційних перевтілень формату певного заходу сприяє відкриттю у системі початкової мистецької освіти нових горизонтів.

Однією з таких інтеграційно спрямованих форм організації освітнього процесу є **учнівська конференція**.

Учнівська конференція – це одна із сучасних та ефективних форм організації спільної діяльності учнів та викладачів/методистів мистецьких шкіл будь-якого статусу. Завдяки особливостям

формату, захід можна проводити не лише локально серед учнів одного відділу/відділення (як це, зазвичай, відбувається в практиці мистецької школи), а й долучаючи до участі у конференції представників різних за мистецькими напрямками відділів/відділень, а також класів/відділів інклюзивної освіти для учнів з особливими потребами. Крім того, інноваційною рисою заходу є самостійний вибір учнями теми для власного виступу (представлення доповіді), що відповідає їх особистим інтересам.

Відсутність жорстких програмних вимог щодо вибору тематики доповідей та рівня ілюстрування художньо-виконавських здібностей (спів, гра/акомпанемент на музичному інструменті, декламування, виконання хореографічного або циркового номера/фрагмента(-ів), демонстрування власних виробів декоративно-прикладного мистецтва, картин тощо) дає змогу залучати до учнівської конференції й учнів з інвалідністю, які прагнуть розвивати свої комунікативні та виконавські здібності і бажають ділитися з однолітками власними захопленнями у сфері мистецтва. Зважаючи на це, даний формат заходу сприяє розвитку в учнів не лише їх професійних мистецьких здібностей, а й відповідає сучасним демократично-гуманістичним методам виховання свідомої творчої особистості та формуванню єдності суспільства.

Мета даної роботи – надати методичні рекомендації викладачам, керівникам, методистам мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, керівникам і методистам методичних/науково-методичних установ, а також усім, кому цікавий такий напрям роботи, як організація та проведення конференції серед учнів мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти.

РОЗДІЛ 1.

УЧНІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Учнівська конференція є певною моделлю «дорослої» наукової конференції, однак її специфіка визначається спрямованістю на відповідну вікову категорію учасників.

Енциклопедичний словник надає таке значення слова «конференція»: «засаделегідь заплановане, організоване зібрання людей для обговорення певної проблематики, яка визначена засаделегідь» [5, с. 376].

Історична довідка

Слово «конференція» має латинське походження і в дослівному перекладі означає «збиратись в одному місці». Конференція представляє собою науково-просвітницький захід, що проводиться для обміну інформацією між людьми, встановлення між ними комунікативних зв'язків з метою обговорення питань, об'єднаних певною тематикою.

Перша документально зафіксована конференція датована ще 416 роком до н.е. Відбулася вона в Давній Греції з приводу свята, яке влаштував афінський трагік Агафон. Особливість заходу полягала в тому, що кожен із запрошених гостей мав висловити свою думку у вигляді монологу про давньогрецького бога любові.

Тривалий час конференція вважалася формою спілкування знатних та поважних осіб і лише з часом стала доступна для більш широкої аудиторії. У ХХ ст. конференції набувають значення невід'ємної частини суспільного життя (студентів, викладачів, науковців, підприємців, політичних діячів тощо).

Залежно від тематики питань, що розглядаються, конференції можуть бути науково-практичними, науково-теоретичними, науково-технічними, практично-творчими тощо.

Учнівська конференція є важливою формою вияву творчого потенціалу кожної дитини. Даний формат має на меті представлення результатів спільної дослідницької роботи учня і викладача-консультанта/методиста, виконаної в рамках обраної ними теми і оформленої відповідно до вимог, передбачених Положенням про конференцію.

Впровадження в мистецько-освітній процес різноманітних оновлених форм одержання інформації, як під час уроків, так і в позаурочний час, сприяє формуванню в учнів компетентностей, необхідних для вирішення задач, що постають перед ними повсякчас, а саме:

- критично та креативно мислити (аналізувати, інтегрувати, синтезувати інформацію);
- грамотно висловлювати свою думку;
- переконливо відстоювати особисту точку зору;
- професійно вести діалог: коректно формулювати питання і давати вичерпні відповіді.

Тож, учнівська конференція є ефективним засобом розвитку творчої особистості, формування якої є одним із провідних завдань сучасної мистецької освіти. Ключовими рисами творчої особистості згідно з результатами останніх досліджень [6, 10, 12] є:

- усвідомлення власного «Я», відмінність від інших;
- інтерес до пошукової діяльності та нестандартне мислення (оригінальність ідей, розвинена уява, уміння виходити за межі завдання);
- цілеспрямованість, здатність доводити розпочате до кінця;
- самостійність, відповідальність, впевненість у собі, оптимізм;

- емоційна активність та ролева гнучкість.

1.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Загальні положення учнівської конференції:

- конференція проводиться серед учнів мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти;
- формат заходу передбачає елементи учнівського самоврядування (реєстрація учасників, ведення тематичних секцій, безпосередні виступи);
- учасниками конференції можуть бути учні різних за мистецькими напрямами відділів/відділень, а також класів/відділів інклюзивної освіти для учнів з особливими потребами мистецької школи, а їх консультантами – викладачі теоретичних дисциплін, викладачі з фаху, методисти;
- захід може відбуватися як у межах навчального процесу (урок-конференція), так і мати загальношкільний, місцевий, регіональний, всеукраїнський або міжнародний статус.

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Учнівська конференція має подвійну **мету**:

по-перше, виховання творчої особистості учня за рахунок розвитку його інтелектуальних та комунікативних здібностей, розширення обсягу знань з різних напрямів мистецтва, розвиток свідомого та зацікавленого ставлення до предметів, що викладаються в мистецькій школі;

по-друге, підвищення кваліфікаційного рівня педагогічних працівників мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, методичних/науково-методичних установ.

З огляду на це, основними завданнями учнівської конференції є:

- оптимізація та осучаснення початкової мистецької освіти, підвищення її загального рівня;
- впровадження нових інтерактивних форм організації освітнього процесу;
- започаткування відкритих інтеграційних заходів з предметів за різними мистецькими напрямками;
- створення умов для виявлення і розвитку комунікативних здібностей учнів, активізація їх дослідницько-творчої діяльності.
- виховання свідомої творчої особистості.

Участь в учнівській конференції – це можливість **для учнів:**

- сформувати свідоме ставлення до навчальної діяльності;
- розвинути навички самостійної роботи з різними інформаційними джерелами;
- набути досвіду публічного виступу;
- ознайомитися на власному досвіді з форматом та етикою проведення конференції;
- розглянути найбільш цікаві питання у сфері обраного напрямку мистецтва або між суміжними видами мистецтва;
- реалізувати прагнення до дослідницько-творчої діяльності;
- розширити словниковий запас (оперування понятійною термінологією);
- знайти однодумців, які займаються тією ж чи подібними темами.

Для педагогічних працівників:

- розширити професійний світогляд (доручення учням ролевих повноважень для проведення відкритого мистецько-освітнього заходу);

- опанувати нові інтеграційні форми організації навчально-пізнавального процесу стосовно отримання та передачі інформації на рівні «учень-учню»;
- проявити певні організаційні здібності для створення належної дослідницько-творчої атмосфери заходу;
- виявити та розкрити дослідницько-творчі здібності усіх учнів, які беруть участь у конференції;
- знайти однодумців.

1.3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВІД ПРОВЕДЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Проведення учнівської конференції передбачає такі результати:

- участь у конференції учнів мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, включаючи класи/відділи інклюзивної освіти для дітей з особливими потребами;
- виявлення талановитих, активних, інтелектуально розвинених учнів, які роблять перші кроки на шляху дослідницько-творчої діяльності;
- визначення тем, які цікавлять учнів та їхніх викладачів/методистів;
- розвиток комунікативних та творчих здібностей учнів;
- подальше співробітництво мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, включаючи класи/відділи інклюзивної освіти для дітей з особливими потребами;
- друк тез, представлених учнівських доповідей¹;

¹ Якщо це прописано у Положенні про конференцію.

– пропаганда дослідницько-творчої діяльності учнів-доповідачів, конференції як форми мистецько-освітнього заходу.

Новизна пропонованого проекту полягає в тому, що це:

– особливий комунікативний формат, що об'єднує творчість і дослідницьку діяльність учнів та викладачів/методистів мистецьких шкіл та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, включаючи класи/відділи інклюзивної освіти для дітей з особливими потребами;

– спосіб реалізації принципу елементів самоврядування учнів щодо проведення конференції;

– інтеграційна форма заходу, що об'єднує представників різних за мистецькими напрямами відділів/відділень, а також класів/відділів інклюзивної освіти для учнів з особливими потребами мистецької школи та інших закладів спеціалізованої мистецької освіти.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЕТАП УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Організація та проведення учнівської конференції (далі – УК) серед учнів мистецьких шкіл має певний алгоритм дій. Розглянемо приклад такого алгоритму для реалізації конференції міського (регіонального, всеукраїнського, міжнародного) рівня.

2.1. АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

У наведеній нижче таблиці увагу зосереджено на ключових організаційних моментах реалізації учнівської конференції. Пропонований алгоритм стосується послідовності дій, насамперед, установ-засновників та організаторів заходу.

Етапи організації	Відповідальні	Терміни
1. Організаційний етап		
Розробка Положення про УК, (визначення мети, задач, умов проведення, вимог до оформлення доповіді; розроблення форми заявки, встановлення терміну її подачі, визначення варіантів нагородження ² тощо)	Засновник(-ки)	За 2-6 місяців до початку (в залежності від статусу конференції)
Складання кошторису УК. Визначення фінансових ресурсів	Засновник(-ки), партнер (-и)	Орієнтовно за рік до проведення УК

² Якщо нагородження передбачено у Положенні про УК.

Етапи організації	Відповідальні	Терміни
<p>Узгодження проведення УК із методичною/науково-методичною установою мистецької освіти або державною установою, до сфери управління якої належать мистецькі школи/інші спеціалізовані мистецькі заклади.</p> <p>Внесення УК до плану заходів на майбутній навчальний рік.</p> <p>Видання наказу про затвердження Положення про УК, склад оргкомітету³</p>	Засновник(-ки)	На момент затвердження плану заходів на майбутній навчальний рік
<p>Інформування мистецьких шкіл/інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, методичних/науково-методичних установ про проведення УК.</p> <p>Розповсюдження Положення (сайт методичної/науково-методичної установи, мистецької школи/іншого спеціалізованого</p>	Оргкомітет УК	За 2-6 місяців до початку роботи конференції

³ До складу оргкомітету УК можуть входити: від двох спеціалістів відповідно до напрямку мистецтва, методист(-и) методичної/науково-методичної установи, представники мистецьких шкіл/інших спеціалізованих мистецьких закладів, науковці, діячі культури та мистецтва тощо.

Етапи організації	Відповідальні	Терміни
мистецького закладу, групи/сторінки заходу в соцмережах)		
Збір заявок, тез та презентацій учасників УК (електронний варіант надсилається на адресу електронної пошти оргкомітету, друківані матеріали – на поштову адресу оргкомітету, що зазначені у Положенні про УК)	Оргкомітет УК	Протягом 1-4-х місяців (відповідно до зазначеного у Положенні про УК терміну)
Повідомлення учасників про допущення їх до участі в конференції	Оргкомітет УК	За 1 місяць до початку роботи УК
Формування Програми УК (розподіл тем за віковими категоріями, тематичними напрямками/секціями)	Оргкомітет УК	За 1-2 місяці до початку роботи УК
Визначення учнів-модераторів та членів оргкомітету за тематичними напрямками/секціями УК	Оргкомітет УК	За 2-3 тижні до початку роботи УК
Затвердження програми УК. Затвердження зразків сертифікату, грамоти, подяк,	Засновник(-и)	За 2-3 тижні до початку роботи УК

Етапи організації	Відповідальні	Терміни
якщо це передбачено Положенням про УК		
Інформування учасників про час і місце проведення конференції (сайт методичної/науково-методичної установи, мистецької школи/іншого спеціалізованого мистецького закладу, вищої державної установи, групи/сторінки цього заходу в соцмережах)	Засновник(-и), оргкомітет УК,	За 1-2 тижні до початку роботи конференції
Підготовка приміщення (актова або конференційна зала) та технічного оснащення (комп'ютерне, мультимедійне обладнання) для проведення УК	Оргкомітет УК, партнер(-и)	За тиждень до початку роботи конференції
Друк Програми та інших передбачених Положенням матеріалів	Засновник(-и), оргкомітет УК, партнер(-и)	За тиждень до початку УК (орієнтовно)
2. Етап проведення		
Реєстрація учасників. Робота тематичних секцій відповідно до Програми УК ⁴	Оргкомітет УК	Впродовж роботи УК

⁴ Усі особливості етапу проведення учнівської конференції надано у Розділі 2. «Організаційний етап учнівської конференції».

Етапи організації	Відповідальні	Терміни
<p>Проведення виставок, творчих зустрічей, презентацій, майстер-класів, екскурсій тощо⁵</p> <p><i>У перервах між секціями – організація кави-брейк для учасників</i></p>	Оргкомітет УК, партнер(-и)	Впродовж роботи УК
3. Підсумковий етап		
<p>Підбиття підсумків УК. Засідання оргкомітету. Нагородження всіх учасників та визначення найактивніших учнів, які отримують «Сертифікат модератора» на наступну УК</p>	Оргкомітет УК	В останній день роботи конференції
<p>Проведення круглого столу за участі членів оргкомітету, викладачів-консультантів, методистів, учасників УК тощо⁶</p>	Оргкомітет УК	В останній день роботи конференції

Далі пропонується покроковий розгляд усіх етапів підготовки та проведення учнівської конференції.

⁵ Якщо це передбачено у Програмі УК.

⁶ Детальна інформація щодо підсумкового етапу УК, надається у підрозділі 3.6. «Закриття конференції та підведення підсумків».

2.2. ЗАГАЛЬНА СПЕЦИФІКА КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ЇЇ ПОНЯТІЙНІ СКЛАДОВІ

Реалізація (проведення) конференції передбачає декілька взаємопов'язаних етапів, кожен з яких має своє функційне значення. Так, **організаційний етап** є надзвичайно важливим для всього процесу проведення конференції, оскільки саме на цьому етапі викладач-консультант/методист має сформулювати в учнів загальне уявлення про особливості та зміст формату даного заходу, а також ознайомити з його базовими складовими, серед яких:

- по-перше, атмосфера взаємоповаги та довіри; дотримання етики; форма звертання на «Ви» незалежно від віку та статусу⁷; прояв зацікавленості та постійної активності у процесі проведення заходу;

- по-друге, засадні поняття:

модератор – учень, який керує певним тематичним напрямом (секцією) на конференції⁸;

доповідач (спікер) – учень, який представляє свою доповідь присутнім у залі: читає або розповідає заздалегідь заготовлений текст, що зазвичай доповнений ілюстративними матеріалами (презентацією, фото, аудіо, відео тощо); за потреби демонструє художньо-виконавські здібності – співає, грає (акомпанує) на інструменті, декламує тощо;

опонент – особа (слухач), яка бере участь в обговоренні доповіді, ставить доречні запитання тощо⁹;

⁷ Ця форма звернення на учнівській конференції є пріоритетною, але не безальтернативною. Якщо учню складно сприйняти подібний етичний формат, то викладач/методист може не наполягати та дати можливість учню висловлюватися в зручній для нього формі.

⁸ Детальний перелік повноважень учня-модератора надано у підрозділі 3.3. «Робота тематичних секцій» (Функції учня-модератора).

програма (конференції) – передбачений хід подій у часі та порядок правил, що повинні виконуватися для проведення запланованого. Це обов'язковий друкований документ конференції, в якому зазначена інформація про доповідачів (прізвище та ім'я), мистецьку школу/ інший спеціалізований мистецький заклад, клас, фах або відділ/відділення, викладача (-ів)-консультанта (-ів)/методиста, інших учасників (ілюстраторів, перекладачів, концертмейстерів), засновників УК та членів оргкомітету; порядок виступів, теми доповідей згідно з розподіленням за тематичними напрямками (секціями); регламент роботи; дату і місце проведення заходу;

тематична секція – один із підвідділів конференції, що включає в себе кілька доповідей, об'єднаних тематичною спрямованістю¹⁰;

регламент – обов'язковий компонент організації виступів на конференції, зокрема, визначений оргкомітетом час тривалості виступу доповідачів. Зазвичай регламент вказується у Положенні про конференцію і може, залежно від специфіки її проведення, коливатися від 5 до 15 хвилин;

тези – коротко сформульовані основні положення доповіді. Після проведення конференції можливий друк збірки тез за матеріалами конференції;

актуальність – провідне поняття будь-якої конференції, що зазначає важливість, значущість чого-небудь у даний час, сучасність.

⁹ Поняття «опонент» на учнівській конференції не наслідуює усіх повноважень наукового опонента і використовується лише у наведеному визначенні.

¹⁰ Орієнтовний перелік тематичних секцій надано в підрозділі 2.3. «Пропозиції щодо вибору теми».

2.3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВИБОРУ ТЕМИ

Пропонуючи учням вибір теми для виступу на конференції, викладачу-консультанту/методисту бажано керуватися такою послідовністю дій:

- окреслити перелік можливих тем (зачитати напрями тематичних секцій, зазначених у Положенні про конференцію);
- зацентувати увагу учнів на виборі такої теми, що найбільш відповідає особистим захопленням доповідача;
- толерантно підійти до вибору теми кожного учня.

Важливо пам'ятати, що теми, обрані для виступу на учнівській конференції, не обов'язково повинні входити до програми навчальних предметів, що викладаються у мистецькій школі/інших закладах спеціалізованої мистецької освіти, включаючи класи/відділи інклюзивної освіти для дітей з особливими потребами, оскільки одним із головних завдань заходу такого формату є орієнтація на розвиток саме особистісного бачення кожного учня.

2.4. НАПРЯМИ ТЕМАТИЧНИХ СЕКЦІЙ

Залежно від мети та загальної кількості учасників, кожна учнівська конференція може мати від однієї тематичної секції (коли конференцію присвячено певній творчій особистості, стильовому напрямку, епосі тощо) до приблизно десяти.

Нижче наводяться приклади назв можливих тематичних напрямів (секцій) учнівської конференції з дисциплін музичного мистецтва¹¹:

¹¹ Приклади назв тематичних секцій взято з Положення про Всеукраїнську відкриту учнівську конференцію «Мистецтво без меж: шлях до науки» у рамках XXX міжнародного фестивалю «Київ Музик Фест-2019» (вересень-жовтень 2019 р., м. Київ).

- **music made in Ukraine (українська музика у світовому контексті):** композитор, виконавець, гурт, культурно-мистецький проект, окремий твір, жанр тощо;
- **класична музика:** композитор, виконавець, окремий твір, жанр тощо;
- **сучасний музичний простір:** сучасний композитор, виконавець, гурт, культурно-музичний проект, характеристика стильового напрямку або тенденції тощо;
- **музичні інструменти, ансамблі, оркестри:** історія виникнення інструментів, ансамблів, оркестрів, характерні прийоми звуковидобування та звуковедення на різних інструментах, особливості формування різних за складом ансамблів та оркестрів тощо;
- **музика та суміжні види мистецтва:** музика у кінематографі, анімації, рекламі, на телебаченні, живопис та музика, література та музика, танець та музика тощо;
- **фольклор:** традиційні фольклорні обряди, народні пісні, фольклорні гурти, етнофестивали тощо;
- **музична культура світу:** минуле та сучасність, епоха, стильовий напрям, національне мистецтво тощо;
- **складові музичної мови:** знакові системи нотного запису, історичні факти, сучасна нотація, традиційні та сучасні засоби музичної виразності тощо.

2.5. РОБОЧІ МОВИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Оскільки одним із головних завдань конференції є ознайомлення учнів з форматом та етикою проведення справжньої наукової конференції, специфіка якої, у свою чергу, може передбачати встановлення певних комунікативних зв'язків між носіями різних мов (тобто представлення доповідей як

державною, так й іноземною мовами), то питання робочих мов учнівської конференції може здійснюватися таким чином:

- проведення конференції відбувається державною мовою (оголошення назви тематичних секцій, представлення модераторів, доповідачів, їх викладачів-консультантів тощо). Усі друковані матеріали (програма конференції тощо) також виходять державною мовою;
- особисті виступи доповідачів на конференції можуть здійснюватися як державною, так і будь-якою іноземною мовою (за власним бажанням учня, за умови вільного володіння певною мовою).

Для учасників, які будуть виступати на конференції з доповіддю іноземною мовою, обов'язково потрібно мати **перекладача** – учня, який буде перекладати (читати за доповідачем заздалегідь складений переклад)¹². Досконале знання іноземної мови перекладачем вітається, але не є обов'язковою умовою для того, щоб брати участь в учнівській конференції. Перекладачу бажано мати хороші ораторські здібності (чітка дикція, дзвінкий тембр), зацікавленість у темі доповіді, особисту харизму.

Втілення такої мовної моделі комунікації на конференції серед учнів мистецьких шкіл сприяє всебічному розвитку загального інтелекту її учасників, розкриває прихований потенціал учнів, викликає бажання підвищити власний рівень знань іноземних мов, виховує майбутню культурно-мистецьку інтелектуальну еліту.

¹² Темі доповідей, що представлені іноземними мовами, зазначаються у Програмі конференції двома мовами: оригінальною та в перекладі українською мовою.

2.6. УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Учнівська конференція є відкритим освітнім заходом, формат якого передбачає залучення учнів усіх класів мистецької школи. Враховуючи комунікативні особливості вікового сприйняття, рекомендований вік учасників конференції – від дев'яти років, проте можливі й винятки, якщо особисті здібності учня відповідають вимогам, зазначеним у Положенні.

Долучаючи до участі в конференції учнів усіх класів, доречно зробити диференціацію учасників за віковими категоріями:

I вікова категорія – учні до 11 років включно;

II вікова категорія – від 12 років.

Учасниками конференції є учні, що виконують функційні обов'язки модераторів, доповідачів, перекладачів, ілюстраторів, асистентів тощо.

Підготовка доповіді та безпосередній виступ на учнівській конференції передбачають кілька варіантів комунікативної організації:

сольний (монологічний) виступ – найбільш розповсюджена форма виступу на конференціях. Такий формат представлення доповіді є пріоритетним, але не безальтернативним на учнівській конференції. Цей варіант виступу доречний для учня, який вільно володіє культурою мовлення, не боїться аудиторії, вміє тримати увагу слухачів та давати вичерпні відповіді на запитання тощо¹³;

груповий (полілогічний) виступ у складі з двох, трьох учнів – така форма виступу на учнівській конференції наслідую деякі риси підготовки доповіді у співавторстві на наукових конференціях. Цей варіант виступу можливий, якщо:

- конкретна тема, що планується для висвітлення на конференції, складає інтерес кількох учнів, які мають

¹³ Повний перелік якостей учня-доповідача наведено у підрозділі 3.4. «Основні компетентності учнів: модератора, доповідача, опонента».

приблизно **однаковий рівень** відповідно до компетентностей доповідача і бажають виступати з однією доповіддю разом (наприклад, учні, які навчаються в одного викладача або в одній групі, або на одному відділі/відділенні та бажають розповісти про творчість одного митця). Розподілення ролевих обов'язків щодо підготовки доповіді та безпосереднього виступу на конференції (складання тексту, підготовка ілюстрацій, представлення доповіді перед публікою, відповіді на запитання) у такому разі може вільно варіюватися залежно від особистого рішення доповідачів;

- до підготовки доповіді на конференції долучаються учні з **різними здібностями**, які, проте, зацікавлені однією темою і бажають виступити разом. Такий варіант представлення доповіді дає змогу взяти участь у конференції усім бажаючим, зокрема й учням з особливими потребами, при цьому необхідні вимоги до доповідача розподіляються між декількома учнями. Наприклад, хтось може добре ілюструвати тему своєї доповіді, але не володіє належним рівнем ораторських здібностей, а хтось, навпаки, достатньо оперує мистецтвом мовлення, однак має складнощі з ілюструванням.

Роль викладача-консультанта/методиста на цьому етапі є надзвичайно відповідальною, бо саме він, об'єктивно оцінивши усі потенційні можливості учнів, ухвалює остаточний варіант щодо представлення доповіді на учнівській конференції.

2.7. ПІДГОТОВКА ДОПОВІДІ ДЛЯ ВИСТУПУ

№	Складові	Розподіл задач	
		Учень/учні	Викладач-консультант /методист
1	Попереднє планування представлення доповіді (моно- або полілогічний виступ)	Повідомляє /повідомляють про бажання брати участь у конференції та свій варіант представлення доповіді (моно – або полілогічний виступ)	Ухвалює остаточний варіант представлення доповіді на конференції (моно- або полілогічний виступ), враховуючи рекомендації, зазначені у підрозділі 2.6. «Учасники конференції»
2	Мова	Висловлює /висловлюють пропозиції стосовно мови виступу (представлення доповіді)	Ухвалює мову виступу (представлення доповіді), враховуючи рекомендації, зазначені у підрозділі 2.5. «Робочі мови конференції»
3	Тема	Пропонує /пропонують кілька варіантів (2-3) найбільш цікавих особисто для нього /для групи учнів тем, що пов'язані з	Вибирає разом з учнем/учнями найбільш цікаву для висвітлення тему; допомагає (за потреби) грамотно сформулювати назву

№	Складові	Розподіл задач	
		Учень/учні	Викладач-консультант /методист
		вибраним напрямом мистецтва або суміжними видами мистецтва	доповіді
4	Друкований текст (тези)	Складає/складають друкований текст (тези своєї доповіді), як правило, в реферативному стилі, обов'язково зазначаючи посилання на використані джерела, список яких надається в кінці роботи. Висвітлюючи певну тему, має/мають ознайомитися не менш ніж із трьома інформаційними джерелами, опановуючи тим самим дослідницькі навички аналізу та порівняння різних точок зору. У процесі роботи над текстом чітко	Перевіряє та за необхідності корегує складений учнем/учнями текст (тези) доповіді, обов'язково обговорюючи та пояснюючи учневі/учням необхідні стилістичні та композиційні корективи

№	Складові	Розподіл задач	
		Учень/учні	Викладач-консультант /методист
		дотримується /дотримуються вимог щодо оформлення доповіді (зазвичай надаються у Положенні) ¹⁴ ; прагне/прагнуть до композиційної єдності та завершеності складеного тексту	
5	Ілюстрації	Підбирає/підбирають найбільш відповідні на його/їхню думку ілюстрації (фото, аудіо, відео матеріали, власне виконання), які допомагають більш ґрунтовно і яскраво висвітлити обрану тему. Кількість ілюстрацій не є фіксованою, вона може варіюватися залежно від обраної теми та регламенту виступу.	Проглядає обрані учнем/учнями матеріали для ілюстрації. Допомагає їх доречному розташуванню, враховуючи особливості змістовно-драматургічної будови виступу учня/учнів на конференції. Обов'язково радиться з ним/ними та пояснює доречність чи, навпаки, недоречність певних ілюстрацій.

¹⁴ Зразок вимог щодо оформлення доповідей на конференцію надано в Додатку № 2.

№	Складові	Розподіл задач	
		Учень/учні	Викладач-консультант /методист
		Ілюстрації є обов'язковою складовою представлення доповіді на УК	За необхідності, заздалегідь уточнює з оргкомітетом технічні моменти (наявність необхідної апаратури, можливі формати збереження файлів тощо), наявність музичного інструмента
6	Заявка (обов'язкове офіційне подання для допущення до виступу)	Надає/надають заявку викладачу-консультанту/методисту, обов'язково зазначивши необхідні технічні засоби для представлення доповіді	Відповідає за правильне заповнення усіх необхідних пунктів заявки та вчасне подання її до оргкомітету УК

Важливо пам'ятати: викладач-консультант/методист ще на організаційному етапі підготовки до учнівської конференції повинен пояснити учням, що виступ кожного доповідача обов'язково має складатися з двох умовних частин:

- представлення доповіді (публічний виступ);
- обговорення доповіді (питання до доповідача від модератора та слухачів).

Потрібно акцентувати увагу учнів на розвінчуванні міфу «коли задають багато питань, то є погано...» . Напроти, питання до доповідача є показником зацікавленості слухачів представленою темою: чим більше питань, чим бурхливіша дискусія, тим краще вдалося донести зміст доповіді до слухачів, а це значить, що аудиторія слідувала за ходом думки доповідача.

Отже, на момент завершення організаційного етапу конференції серед учнів мистецьких шкіл її учасники вже можуть:

- мати чітке уявлення про формат та зміст даного заходу;
- легко оперувати базовими понятійними складовими, що утворюють специфіку проведення конференції;
- прийняти рішення стосовно своєї форми участі у конференції (активної: модератор¹⁵, доповідач, перекладач, ілюстратор, асистент чи пасивної: слухач) та узгодити це з викладачем-консультантом/методистом і оргкомітетом;
- підготувати доповідь до виступу на конференції згідно з усіма вимогами, що зазначені у Положенні;
- відправити заявку та отримати підтвердження від оргкомітету щодо участі в конференції.

¹⁵ Право виконувати обов'язки модератора на учнівській конференції надається виключно оргкомітетом. Детально ця процедура прописана у підрозділі 3.5. «Критерії визначення найактивніших учасників».

РОЗДІЛ 3. ЕТАП ПРОВЕДЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Етап безпосереднього проведення учнівської конференції набуває кульмінаційного значення для всього процесу реалізації даного заходу, оскільки саме на цьому найвідповідальнішому етапі учні вже мають можливість публічно демонструвати всі здобуті компетентності та максимально розкрити власний інтелектуальний потенціал.

Проведення конференції повинно здійснюватися відповідно до формату заходу. Розглянемо покроковий план реалізації (проведення) учнівської конференції.

3.1. РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ

Реєстрація учасників є обов'язковою складовою конференції будь-якого рівня. Її проведення на учнівській конференції доречно запропонувати, за попередньою домовленістю з оргкомітетом, активним та відповідальним учням, які виявлять бажання долучитися до складу реєстраторів та виконати їх обов'язки. Обов'язками учнів-реєстраторів є:

- чемна зустріч усіх прибувших на конференцію;
- письмова реєстрація доповідачів, перекладачів, ілюстраторів/концертмейстерів, та викладачів-консультантів/методистів у заздалегідь складених оргкомітетом списках;
- видача зареєстрованим учасникам друкованого екземпляру Програми конференції та канцелярської чи сувенірної продукції (за наявності).

3.2. ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Відкриття конференції зазвичай відбувається урочисто. З вітальними промовами можуть виступати запрошені діячі мистецтва, представники установ, що є засновниками заходу, та члени оргкомітету, які окреслюють головні напрями роботи конференції, озвучують її ідейну концепцію, мету, інформують про творчі відкриті заходи, що заплановані під час проведення (концерти, майстер-класи, творчі зустрічі, екскурсії тощо), представляють учнів-модераторів тематичних секцій конференції.

3.3. РОБОТА ТЕМАТИЧНИХ СЕКЦІЙ

Загальна кількість та тематична спрямованість поданих до оргкомітету доповідей є вирішальним критерієм для укладання Програми конференції, яку зазвичай складають від однієї до десяти тематичних секцій¹⁶. Залежно від часу, відведеного на проведення заходу, та кількості його учасників, робота тематичних секцій може відбуватися як по черзі, так і водночас (паралельно в кількох аудиторіях).

Кожну з тематичних секцій/секційних засідань конференції зазвичай очолює модератор (учень, ухвалений оргкомітетом ще на підготовчому етапі – формування та друк програми), якому допомагає асистент (учень, який відповідає за технічний бік представлення ілюстрацій доповідачів), а також представники оргкомітету конференції, які слідкують за всім процесом проведення заходу.

¹⁶ Якщо загальна кількість тем певної тематичної секції перевищує 6-7 доповідей, бажано робити розподілення секції на секційні засідання з обов'язковою перервою між ними. Рекомендований час роботи одного секційного засідання – не більше години. Час перерви – 10-15 хвилин. У межах секції найчастіше відбуваються два секційних засідання, винятково – три.

Слід пам'ятати, що учень не може бути модератором на тому секційному засіданні, де він бере участь у ролі доповідача, оскільки оголошення себе самого як доповідача не є коректним відповідно до етичних норм формату учнівської конференції. Але кожен учень під час проведення конференції за бажанням може спробувати себе у різних ролевих повноваженнях:

- модератора – в одній чи декількох тематичних секціях (секційних засіданнях) у залежності від особистих побажань самого учня, діапазону сфери/сфер його інтересів, тривалості роботи конференції (кількості представлених секцій);
- доповідача (перекладача, ілюстратора) – в тематичній секції (секційному засіданні) відповідно до теми/тематики своєї доповіді¹⁷;
- опонента; асистента модератора – упродовж роботи однієї з тематичних секцій (секційного засідання) або всієї конференції;
- реєстратора – у час, виділений для реєстрації певної тематичної секції.

Усі вище зазначені повноваження учнів заздалегідь узгоджуються з оргкомітетом конференції. Учні-модераторів, доповідачів, перекладачів, ілюстраторів, асистентів модераторів обов'язково (ще на підготовчому етапі) вносять до Програми УК.

Оскільки конференція за форматом є відкритим заходом культурно-просвітницького характеру, то аудиторію слухачів у будь-якій з її тематичних секцій за бажанням можуть складати: учні-доповідачі (перекладачі, ілюстратори, асистенти), які стали слухачами, їх викладачі-консультанти та взагалі усі охочі (викладачі різних мистецьких напрямів, а також класів/відділів інклюзивної освіти для учнів з особливими потребами, методисти, учні, які не

¹⁷ У межах однієї тематичної секції (секційного засідання) конференції один учень може, за потреби, виконувати по черзі ролі і доповідача, і перекладача, й ілюстратора, й асистента модератора.

виступають з доповіддю, батьки учасників конференції та взагалі усі, хто цікавиться питаннями мистецтва та початковою мистецькою освітою).

Всі представники слухацької аудиторії за бажанням мають можливість долучатися до обговорення доповідей (ставити доповідачеві доречні питання для уточнення/з'ясування певних думок щодо представленої ним теми).

Робота кожної з тематичних секцій повинна відбуватися за чітким планом заздалегідь складеної Програми конференції, з дотриманням функціональних обов'язків усіх її учасників.

ФУНКЦІЇ УЧНЯ-МОДЕРАТОРА:

Впродовж роботи тематичної секції (секційного засідання), де він є модератором:

– оголошує (чітко й виразно читає) відповідно до послідовності Програми конференції тему доповіді, прізвище та ім'я доповідача(-ів), клас, фах або відділ/відділення, повну назву мистецької школи/ іншого спеціалізованого мистецького закладу, прізвище, ім'я, по батькові викладача(-ів)-консультанта(-ів)/методиста, прізвища та імена інших задіяних осіб (за наявності) – ілюстратора(-ів), перекладача, концертмейстера, асистента.

Якщо доповідь представлено іноземною мовою:

– оголошує, якою мовою буде висвітлюватися тема, зачитує назву теми мовою оригіналу, якщо володіє нею, та в перекладі державною мовою, оголошує перекладача (прізвище та ім'я, клас, фах або відділ/відділення, повну назву мистецької школи/іншого спеціалізованого мистецького закладу);

– слідкує за дотриманням регламенту під час виступу учня-доповідача¹⁸. За 30 секунд до завершення виступу може попередити про закінчення часу. У разі недотримання регламенту має право спинити доповідь і перейти до запитань;

– після закінчення виступу доповідача модератор висловлює йому подяку за доповідь і пропонує перейти до обговорення (запитань від слухачів)¹⁹, дотримуючись етики висловлювання («*будь ласка, у кого є питання...*»). Якщо питань від слухачів немає, модератор сам ставить цікаві, доречні запитання;

– протягом роботи тематичної секції (секційного засідання) – підтримує творчу атмосферу взаємоповаги та довіри, відповідний мікроклімат у залі.

ФУНКЦІЇ УЧНЯ-ДОПОВІДАЧА:

– виступає із власною доповіддю перед аудиторією відповідної тематичної секції (розповідає чи зачитує заздалегідь складений текст, обов'язково доповнений ілюстративним матеріалом – фото, аудіо, відео, власним ілюструванням тощо), дотримуючись зазначеного в Положенні регламенту;

– під час виступу намагається утримувати увагу всіх слухачів;

– після закінчення доповіді дякує за увагу та дає вичерпні відповіді на питання від слухачів та модератора тематичної секції стосовно змісту доповіді, дотримуючись грамотного мовлення та етичних норм: перед безпосередньою відповіддю на запитання обов'язково дякує за питання і лише після цього надає відповідь. У випадку, якщо доповідач не знає відповіді на питання, він все одно має висловити вдячність («*дякую за цікаве питання ...*») і, не

¹⁸ Регламент має бути зазначено у Положенні про конференцію. Рекомендований час виступу на учнівській конференції (з урахуванням ілюстрацій) складає українською мовою – близько 5 хвилин, іноземною мовою (з перекладом) – до 8 хвилин.

¹⁹ Рекомендований час для обговорення доповіді – приблизно 5 хвилин.

розгублюючись, повідомити, що можливо в майбутньому спробує з'ясувати на нього відповідь;

– після завершення власного виступу та надання відповідей на усі запитання, за бажанням і в межах регламенту, може виказати вдячність своєму викладачеві та усім, хто підтримував та надихав його на підготовку доповіді.

ФУНКЦІЇ УЧНЯ-ОПОНЕНТА:

- уважно сприймає інформацію від усіх доповідачів;
- у разі необхідності, за бажанням, занотовує факти, що найбільше його зацікавили (вразили);
- грамотно (коректно) ставить доречні питання до доповідачів, дотримуючись етичних норм: обов'язково перед формуванням власного питання висловлює доповідачеві вдячність за доповідь («дякую за цікаву тему» або «дякую за нову для мене інформацію ...») і лише після цього переходить до питання.

Формуючи Програму учнівської конференції та узгоджуючи ролевий склад її учасників щодо виконання певних функціональних обов'язків, оргкомітет УК повинен керуватися основними компетентностями учнів: модератора, доповідача, опонента.

3.4. ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ: МОДЕРАТОРА, ДОПОВІДАЧА, ОПОНЕНТА

КОМПЕТЕНТНОСТІ		
учня-модератора	учня-доповідача	учня-опонента
- вміння створювати та підтримувати	- відверта зацікавленість у власній темі доповіді	- зацікавленість кожною доповіддю та взагалі усім

КОМПЕТЕНТНОСТІ		
учня-модератора	учня-доповідача	учня-опонента
<p>невимушену творчу атмосферу взаємоповаги; - відверта зацікавленість у всіх представлених у рамках певної тематичної секції доповідях та у всьому процесі проведення УК; - уміння швидко формулювати цікаві, доречні питання до кожного з доповідачів своєї тематичної секції</p>	<p>та у всьому процесі проведення конференції; - вміння цікаво та дохідливо розкривати основний зміст роботи в усній доповіді; - здатність переконливо та обґрунтовано давати відповіді на усі запитання стосовно змісту доповіді; - демонстрація власних художньо-виконавських здібностей: спів, гра/акомпанемент на певному музичному інструменті, декламування тощо)</p>	<p>процесом проведення конференції; - уміння ставити цікаві, доречні питання до доповідачів будь-якої тематичної секції</p>
<p>– вільне, грамотне володіння державною мовою, багатий словниковий запас; оперування різними понятійними складовими; – грамотне володіння іноземною мовою – мовою</p>		

КОМПЕТЕНТНОСТІ		
учня-модератора	учня-доповідача	учня-опонента
<p>представлення доповіді, достатній словниковий запас для оперування різними понятійними складовими;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уміння висловлювати власну думку перед широкою аудиторією, утримуючи увагу зали (ораторські здібності); – загальна ерудиція та обізнаність у специфічній мистецькій проблематиці; – володіння основами етики висловлювання у побудові діалогу; – дослідницькі здібності та аналітичне мислення; – творчий потенціал, відповідальність, чемність; – уміння сприймати особисту думку та мистецькі уподобання кожного з учасників конференції. 		

Збіг певних компетентностей учнів – модератора, доповідача, опонента – не є випадковим, оскільки в основу загальної специфіки учнівської конференції покладено ідею комунікативної інтеграції. Як уже зазначалося, кожен учасник у процесі роботи конференції за бажанням має можливість спробувати себе в різних повноваженнях²⁰, використовуючи залежно від виконуваної ролі необхідні компетентності.

3.5. КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ НАЙАКТИВНІШИХ УЧАСНИКІВ

Специфіка формату учнівської конференції, зазвичай, не передбачає визначення переможців з розподілом призових місць

²⁰ Окрім повноважень модератора, оскільки учнів-модераторів призначає виключно оргкомітет конференції за встановленою схемою.

(I, II, III тощо). Всі учасники по завершенню заходу отримують Сертифікати/Грамоти/Подяки за участь у конференції, якщо це передбачено Положенням. Але певна система відзнаки учнів, з орієнтацією на подальший розвиток їх дослідницько-творчих та комунікативних здібностей, все ж таки існує. По завершенню роботи конференції, за рішенням оргкомітету, визначаються учні, які впродовж проведення усього заходу проявили себе як найактивніші учасники дискусій. Винагородою для них стає Сертифікат на право модерування на наступній учнівській конференції.

Число учнів, які зможуть отримати «Сертифікат модератора», встановлюється оргкомітетом, у залежності від запланованої кількості тематичних секцій, статусу та масштабів проведення наступної конференції.

Орієнтовний алгоритм дій оргкомітету щодо визначення учнів-модераторів на наступну конференцію:

- під час роботи усіх тематичних секцій/секційних засідань члени оргкомітету визначають найактивніших учасників та вносять цю інформацію до Протоколу кожної тематичної секції²¹;
- після закінчення конференції члени оргкомітету приймають рішення щодо визначення найактивніших учасників за Протоколами усіх тематичних секцій шляхом голосування. Якщо в конференції передбачено диференціацію учасників за віковими категоріями, учнів-модераторів також слід відзначати з урахуванням особливостей сприйняття їх віку з-поміж кожної вікової категорії.

При визначенні найактивніших учасників конференції оргкомітет зазвичай керується певними критеріями. Ці критерії можуть варіюватися, за бажанням оргкомітету, залежно від

²¹ Орієнтовний зразок Протоколу засідання оргкомітету конференції надано в Додатку 6.

специфіки проведення заходу.

Наводимо приклад орієнтовних критеріїв визначення найактивніших учасників учнівської конференції:

Участь у обговоренні доповідей:

- якість запитань: доречність, змістовність, відверта зацікавленість більшістю тем доповідей своєї та інших тематичних секцій/секційних засідань;
- обсяг і глибина знань з теми, ерудованість;
- підтримання дискусії, зокрема іноземними мовами.

Відповіді на питання:

- повнота, аргументованість, переконливість, дружелюбність;
- прагнення використовувати відповіді для поглибленого розкриття теми і сильних сторін доповіді.

3.6. ЗАКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

Підсумовувати результати учнівської конференції бажано спільно, залучаючи до обговорення питань організації та проведення заходу не лише дорослих (уповноважених запрошених гостей, представників оргкомітету, викладачів-консультантів, методистів тощо), а й усіх охочих: учнів (безпосередніх учасників та слухачів), їх батьків тощо.

Підсумки конференції доречно підбивати у декілька етапів²²:

1. засідання організаційного комітету

Обговорюються позитивні та негативні робочі моменти, що виникли впродовж проведення усієї конференції. Визначаються найактивніші учасники, які отримують Сертифікат на право модерування на наступній учнівській конференції;

²² Послідовність наведених етапів підведення підсумків роботи конференції може варіюватися в залежності від умов проведення та рішення оргкомітету.

2. загальне обговорення за участі усіх бажаних

На цьому етапі, зазвичай, відбувається нагородження учасників, якщо це передбачено Положенням:

- учнів-модераторів (Сертифікат/Грамота/Подяка за модерування);
- учнів-доповідачів/перекладачів/ілюстраторів (Сертифікат/Грамота за участь)²³;
- учнів-реєстраторів (Подяка за допомогу у проведенні);
- учнів-асистентів модераторів (Подяка за допомогу у проведенні);
- батьків учасників (Подяка за допомогу в організації та/або проведенні);
- інших осіб.

Висловлюються: оцінка загального рівня проведення заходу, його ефективність, подальші перспективи тощо;

3. проведення круглого столу.

Відбувається за участі членів оргкомітету та викладачів-консультантів, методистів, а також усіх, кому цікавий запропонований формат проведення мистецько-освітнього заходу. Під час круглого столу здійснюється аналіз усіх питань щодо рівня організації та проведення заходу, його подальших перспектив²⁴. Викладачі-консультанти/методисти та викладачі-ілюстратори/концертмейстери отримують «Подяку за підготовку учасника конференції» (якщо це передбачено Положенням).

Наводимо приклад орієнтовних критеріїв щодо аналізу організації та проведення учнівської конференції:

²³ Нагородження учнів-доповідачів також можна проводити впродовж роботи конференції, по завершенню роботи кожної тематичної секції.

²⁴ Круглий стіл, за рішенням засновників, якщо є нормативне підґрунтя, може бути заходом щодо підвищення професійної кваліфікації викладачів/методистів мистецьких шкіл/-інших закладів спеціалізованої мистецької освіти, методистів методичних/науково-методичних установ.

1. Загальний рівень організації заходу:

- локація (місце проведення) та технічне забезпечення;
- час проведення;
- інформування, дотримання дедлайну (реченця):
 - своєчасність надання інформації учасникам конференції /викладення Положення, Програми/;
 - своєчасність отримання матеріалів від учасників для участі у конференції /заявка, тези, презентація до доповіді/.
- географічний діапазон та кількість учасників;
- друковані матеріали;
- сувенірна продукція (за наявності);
- загальний психологічний мікроклімат (дисциплінованість, зацікавленість та задоволеність учасників упродовж проведення конференції).

2. Змістовний рівень:

загальна характеристика доповідей:

- відповідність виступу учня до формату представлення доповіді на конференції;
- охоплення тематичних напрямів;
- дотримання регламенту;
- глибина, повнота розкриття теми;
- зміст доповіді та якість презентацій (співвідношення: візуального, аудіального, вербального);
- понятійний апарат (доступність, розуміння використаних понять);
- ораторські здібності учасників;
- обговорення доповідей /учнівські дискусії/:
 - активність та зацікавленість учасників;
 - питання: змістовні, оціночні, уточнюючі;
 - відповіді: аргументовані, розгорнуті, точні.

3. Подальші перспективи розвитку учнівської конференції.

Статус наступного заходу, кількість учасників, тематичні напрями, формати ведення тощо.

Для отримання об'єктивної оцінки результативності заходу, варто враховувати особисту думку кожного з присутніх на конференції: учнів, викладачів-консультантів, методистів, членів оргкомітету тощо. Тому впродовж проведення заходу бажано здійснювати анкетування усіх його учасників.

Орієнтовний зразок анкети-опитування учасника конференції наведено у Додатку 5.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алфімов В.М. Критерії ефективності виховання творчої особистості старшокласника // Наукова скарбниця освіти Донеччини. Донецьк : Донец. обл. ін-т післядипломної освіти, 2009. – № 1. – С. 13-21.
2. Асафьев Б. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. – Ленинград : Музыка, Ленингр. отд-ние, 1974. – 296 с.
3. Батицький М. Як ти знаєш музику [Текст] : музично-дидактичні ігри. Вип. 2. – 2-ге вид. – Київ : Музична Україна, 1988. – 43 с.
4. Бергер Н. А. Современная концепция и методика обучения музыке. – Санкт-Петербург: Каро, 2004. – 359 с.
5. Боффи Г. Большая энциклопедия музыки: [пер. с итал.]. – 4-е изд. – Москва : АСТ: Астрель, 2012. – 412, [1] с.: ил.
6. Бочкарев Л. Л. Психология музыкальной деятельности. – М. : Издательский дом «Классика-XXI», 2008. – 352 с.
7. Букреева Г. Б. Цікава музика – 2 : Дидактичні ігри та вправи. 5-8 класи: Навчальний посібник для учнів основної школи. – Тернопіль, 2010. – 104 с.
8. Букреева Г.Б. Цікаве образотворче мистецтво – 2 : Дидактичні ігри та вправи. 5-8 класи: Навчальний посібник для учнів основної школи. – Тернопіль, 2010. – 88 с.
9. Вишнякова Н. Ф. Специфика музыкального творчества и пути косвенного управления его развитием // Методологические проблемы музыкальной педагогики. – Москва, 1991. – С. 57-60.
10. Газман О. С. От авторитарного образования к педагогике свободы // Новые ценности образования. Вып. 2. – Москва, 1995. – С. 16-45.
11. Гукова В.В. Музична література в таблицях і схемах : Дидактичний матеріал для учнів ДМШ (I-IV рік навчання) /

- Упор. В.В. Гукова, М.А. Іванова. – Київ : ДАКККІМ, 2005. – 34 с.
12. Давыдов В. В. О понятии развивающего обучения // Педагогика. – 1995. – №1. – С. 29-39.
 13. Кабалевський Д. Як розповідати дітям про музику? – Київ: Музична Україна, 1982. – 317 с.
 14. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів (музична школа – училище – консерваторія): Збірник статей / Упор. В. Самохвалов. – Київ: Музична Україна, 1983. – 96 с.
 15. Комаровська О. А. Художньо обдарована особистість: сутність, реалії, розвиток: Монографія. – Івано-Франківськ : НАІР, 2014. – 412 с.
 16. Корінний М. М. Шевченко В. Ф. Короткий енциклопедичний словник з культури. – Київ : Україна, 2003. – 384 с.
 17. Ляшко Т. В. Через гру к творчеству / Т. В. Ляшко // Искусство в школе. – Москва, 1999. – № 2 – 79 с.
 18. Плакаємо таланти: Посібник для вчителя / За ред. О.А. Комаровської. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 140 с.: іл.
 19. Положення про мистецьку школу, затверджене наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 № 686, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 3 вересня 2018 р. за № 1004/32456.
 20. Томан І. Мистецтво говорити: [пер. з чес.]. – 2-е вид. – Політвидав України, 1989. – 293 с., іл.
 21. Хрононкорт Н. Музика як мова звуків [Текст]: шлях до нового розуміння музики. – Суми : Собор, 2002. – 184 с.
 22. Юцевич Ю.Є. Музика: Словник-довідник. – Вид. 2-ге, переробл. і доп. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 352 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. ЗРАЗОК ЗАЯВКИ НА УЧАСТЬ В УЧНІВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Заявка на участь у Всеукраїнській учнівській конференції «.....»

Прізвище та ім'я доповідача ²⁵	
Число, місяць, рік народження	
Навчальний заклад	
Клас, фах або відділ/відділення	
Вікова категорія	
Тематична секція	
Тема доповіді	
Повна адреса доповідача, контактний телефон, e-mail	
ПІБ викладач(-ів)-консультанта(-ів)/методиста	
Контактні дані викладача(-ів)-консультанта(- ів)/методиста, телефон, e-mail	
Необхідне технічне обладнання для демонстрації ілюстративного матеріалу, музичний інструмент	
Прізвище та ім'я учня-ілюстратора(-ів) ²⁶ (за наявності), навчальний заклад, клас, фах або відділ/відділення	
ПІБ викладача-ілюстратора(-ів)/ концертмейстера (за наявності), навчальний заклад	
Прізвище та ім'я учня-перекладача (за наявності), навчальний заклад, клас, фах	

²⁵ Якщо доповідь представляється у співавторстві, то зазначається повна інформація стосовно кожного співавтора.

²⁶ Якщо доповідь ілюструють кілька ілюстраторів, то зазначається повна інформація стосовно кожного ілюстратора.

- мова доповіді українська або іноземна з обов'язковим додатком – перекладом доповіді (тез) українською мовою;
- гарнітура – Times New Roman, кегль – 14 pt; відстань між рядками 1,5 інтервалу;
- формат сторінки – А4; орієнтація – книжкова;
- на титульній сторінці (окремий аркуш):
назва доповіді (прописними літерами, вирівнювання по центру, шрифт – напівжирний);
ім'я та прізвище доповідача, навчальний заклад, клас, фах, відділ/відділення, ПІБ викладача-консультанта/методиста (курсив) – під назвою, вирівнювання праворуч;
- обсяг друкованого тексту доповіді (тез) – до 2-х сторінок;
- список використаних джерел (від 2-х джерел) на окремому аркуші, оформлений відповідно до правил бібліографічного опису. Не допускаються посилання на неопубліковані матеріали;
- поля: ліворуч – 2,5 см, вгорі та низу – 2 см, праворуч – 1,5 см;
- посилання в тексті наводяться у квадратних дужках із зазначенням порядкового номеру зі списку використаних джерел та номеру сторінки [5, С. 25-26].

КЛАСИЧНА МУЗИКА

- «Балада «Greens leves» – музична візитівка «Старої доброї Англії» Єлизаветинського «Золотого віку».
- «Біблійна тематика у творчості Г.Ф. Генделя: «Ізраїль у Єгипті».
- «Гумористичний талант Й.С. Баха: «Кавова кантата».
- «Й.С. Бах та його сини: таємні сторінки історії музики».
- «Тема полювання у концертах А. Вівальді та на музичному просторі Європи».
- «Програмні симфонії Й. Гайдна».
- «Л. Бетховен «Так доля стукає у двері» (риси до творчого портрета)».
- «Людвиг ван Бетховен. Загадка Елізи».
- «Прядка як образ вічного руху в музиці ХІХ століття».
- «Клара Шуман: композиторське перо видатної піаністки».
- «Фелікс Мендельсон – яскравий представник раннього романтизму».
- «Фанні Мендельсон: творче життя в тіні геніального брата».
- «Місячне сяйво» – символ творчості Дебюссі».
- «Музика – душа моя». З біографії М.І. Глінки».
- «Образ DANSE MACABRE у вокальному циклі М.П. Мусоргського «Пісні і танці смерті».
- «Олександр Миколайович Скрябін: творчий портрет композитора».
- «Постать Сергія Рахманінова у музичному мистецтві ХХ століття».
- «І. Стравінський, О. Бенуа: творчий дует (балет «Петрушка»)».
- «Династія Лисенків та її вплив на українську музичну культуру».

²⁷ Перелік тем доповідей складено на основі Програм учнівських конференцій минулих років.

- «Особливості музичних характеристик персонажів дитячої опери М. Лисенка «Коза-дереза».
- «Щедрик» М. Леонтовича як приклад української музики в світовому контексті».
- «Я. Степовий. Солоспів «Ой три шляхи широкії».
- «Гнат Мартинович Хоткевич. Багатогранність творчої особистості».
- «Брати Якименки – феномен Слобожанщини».
- «Музична династія: родина Івончиків»
- «С. Борткевич. Пошуки та відкриття».
- «В.Я. Підгорний. Життя та творчість».
- «Пісня – життя моє». Індивідуальні риси вокальної лірики Анатолія Кос-Анатольського».
- «Вплив мистецького середовища м. Єлисаветграда на межі ХІХ-ХХ століть на формування творчої особистості Юлія Мейтуса».
- «Сузір'я Майбородів».

СУЧАСНИЙ МУЗИЧНИЙ ПРОСТІР

- «Астор П'яццола. Стил ь «Танго Нуево».
- «Аранхуеський концерт» для гітари з оркестром Хуакіна Відре Родріго».
- «Творча особистість Д. Агея на тлі епохи».
- «Анна Герман: творчий портрет».
- «Король поп-музики Майкл Джексон».
- «Американський музичний феномен Pentatonix».
- «Андрей Чайковський. Портрет на фоні шекспірівської декорації».
- «Володар чотирьох Оскарів. Творча спадщина композитора Дмитра Зіновійовича Тьомкіна».
- «Життя та творчість Володимира Івасюка».

- «Мирослав Скорик. Мелодія ля мінор».
- «Золотий камінь посіємо» Ганни Гаврилець – музичний літопис історії України».
- «Щирість та чесність – таємниці пісень Святослава Вакарчука».
- «Постать Євгена Хмари в сучасному українському медійному просторі».
- «Про недитячу музику для дітей: балет «VIP Бал-маскарад» Вікторії Шинкаренко».
- «Сучасний виконавець: Шакіра – біографія та творчість».
- «Бейонсе як культовий образ сучасної поп-культури».
- «Творчість та біографія Дуа Ліпи».
- «Ікона покоління Z: Біллі Айліш».
- «Історія створення пісні «Stairway to heaven» (Сходинки до неба) Led Zeppelin».
- «Ремікс як засіб формування інтересу в юнацтва до класичних музичних творів».
- «Походження вуличної рими: історія формування реп-культури».
- «Електрона музика (на прикладі дабстепу)».
- «Вплив академічного музичного мистецтва на рок-культуру».
- «QUEEN: секрети успіху».
- «Хард-рок у світовому музичному просторі».
- «Сучасний гурт: «IMAGINE DRAGONS».
- «2 CELLOS: в епіцентрі стильових експериментів».
- «Пісня «TDMЕ» гурту «Антитіла»: віддзеркалення всесвіту української популярної музики».
- «OPEN KIDS» як артистичне явище сучасної української поп-музики».
- «Український поп-гурт «DZIDZIO».

МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

- «Таємниця міста скрипок»
- «Від тятиви лука до «королеви» музики».
- «Виконавські прийоми гри на флейті».
- «JETHRO TULL» – альтернативний погляд на флейту».
- «Саксофон в академічній та джазовій музиці».
- «Виразні можливості вібрафону».
- «Клавесин, клавикорд та спінет – старші брати фортепіано».
- «Музичний інструмент: акордеон».
- «Колісна ліра. Забуті мелодії».
- «Способи популяризації українських народних інструментів на прикладі бандури».
- «Музичний інструмент домра: історія виникнення».
- «Гітара: загальна характеристика інструмента»
- «Укулеле: гавайська гітара».
- «Азербайджанський народний струно-щипковий інструмент – тар».
- «Музичні інструменти Японії».
- «Джаз-бенд та диксиленд: цікаві сторінки історії виникнення».
- «Троїсті музики: легенди та сьогодення».
- «Незвичайні музичні інструменти світу».
- «Історія виникнення електронних інструментів».
- «Музичний інструмент терменвокс: історія створення та особливості звуковидобування».
- «Молодіжний симфонічний оркестр України – YsOU».
- «Чи потрібен оркестру диригент? (музикознавче розслідування)».

МУЗИКА ТА СУМІЖНІ ВИДИ МИСТЕЦТВА

- «Образ музиканта та роль музики у творах зарубіжних письменників».
- «Взаємозв'язок літератури та музики на прикладі поезії Т.Г. Шевченка та вокальної творчості М.В. Лисенка».
- «Синтез художнього і музичного видів мистецтв у п'єсі «Акваріум» Каміля Сен-Санса».
- «Найвідоміші оперні театри світу: топ 10».
- «Оперні фестивалі в історії музичного мистецтва: досвід типологізації».
- «Міжнародний фестиваль оперного мистецтва «Золота корона» до питання популяризації класичної музики».
- «КИЇВ МОДЕРН-БАЛЕТ» Раду Поклітару: феномен українського сучасного балету».
- «Мистецтво східного танцю».
- «Музика в кінематографі початку ХХ століття».
- «Кінофільм «Тіні забутих предків» як приклад українського поетичного кіно».
- «Роль музики у кіно (на прикладі фільмографії про Гаррі Поттера)».
- «Музика в анімації (Ф. Черчиль «Троє поросят»)».
- «Класична музика в мультиплікації».
- «Фантазія» Діснея або як побачити музику».
- «Музика в українській мультиплікації».
- «Різдвяне лихо MORA»: музична складова рекламного ролика».
- «Саундтреки та деякі типові аспекти музичного супроводу».
- «Сучасне cover мистецтво».
- «Музика в комп'ютерних іграх».
- «Проблема сценічного хвилювання у музикантів-виконавців».
- «Музикотерапія: вплив музики на здоров'я людини».

- «Музика – гігантський прискорювач загального розвитку дитини».
- «Любов до музики не має меж: сучасні виконавці з особливими потребами».
- «Взаємодія звуку та кольору. Імпровізація».
- «Музичні ритми в живописі Ван Гога».
- «Музика кольорів Чюрльоніса».
- «Імпресіонізм та творчість живописця Олександра Мурашка».
- «Три музиканта» Пабло Пікассо».
- «Образотворче мистецтво як інструмент створення образу для сучасних виконавців (гурт BTS)».

ФОЛЬКЛОР

- «Власний досвід відтворення зимових обрядових розваг».
- «Різновиди зимових обрядових пісень».
- «Свято «Купала»: містика чи реальність?».
- «Трійця. Русальні й кустові обряди».
- «Цікаві сторінки українського обрядового фольклору (на прикладі «Весільного обряду»)».
- «Колискові пісні як ідентифікація нації та збереження її культурної спадщини».
- Фольклорний фестиваль «Калинове літо на Дніпрі».
- «Kyiv Ethno Trio» – як зберігаються традиції?».
- «Обробки українських народних пісень для фортепіано».
- «Українська народна пісня в сучасному світі».
- «Етніка в сучасній українській естраді».
- «Сучасні українські фольк-гурти та їх вплив на формування національної музичної культури сьогодення».

МУЗИЧНА КУЛЬТУРА СВІТУ: МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІВСТЬ

- «З історії Африканської музики».
- «Розвиток культури України періоду козацької доби. Українське бароко».
- «Джаз: сторінки історії».
- «Велика Британія з погляду музичного мистецтва».
- «Французький імпресіонізм: історія виникнення».
- «Правда про Шансон, який подарувала нам Франція».
- «Особливості музичного прославлення в контексті релігійних практик німецької євангельської церкви».
- «Грецький військовий гімн «Ο Θούριος»».
- «Музична подорож до Литви: від фольклору до джазу».
- «Музична культура Польщі за часів попередників Ф. Шопена і С. Монюшка».
- «Мистецтво мінімалізму в музиці».

СКЛАДОВІ МУЗИЧНОЇ МОВИ

- «Історія нотного письма від часів Давньої Греції до ХХ століття».
- «Нотна писемність часів Київської Русі».
- «Додекафонія: музична математика чи все ж мистецтво?».
- «Блюзовий лад: інтонаційний секрет впливу».
- «Деякі особливості сучасної музичної нотації».

Секція 4. «МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ»
Перша частина секційного засідання
(10:00-10:50)

Модератор – **Бороздін Данило**, учень 2 класу (фортепіанний відділ) ДМШ № 39 м. Києва.

1. Тема: «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДОМРА: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ».
Доповідач – **Антоненко Олександр**, учень 3 класу (відділ народних інструментів) КДМШ № 38.

Викладач-консультант – *Жуніна Лариса В'ячеславівна*.

2. Тема: «СПОСОБИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА ПРИКЛАДІ БАНДУРИ».

Доповідач – **Яхній Дарина**, учениця 4 класу (відділ народних інструментів) ДМШ № 13 ім. М.І. Глінки.

Викладач-консультант – *Калініна Юлія Сергіївна*.

3. Тема: «ТАЄМНИЦЯ МІСТА СКРИПОК».

Доповідач – **Зимовська Ксенія**, учениця 3 класу (фортепіанний відділ) КДМШ № 8.

Викладач-консультант – *Вакалюк Неля Вікторівна*.

5. Тема: «ФЛЕЙТА ТА ЇЇ РІЗНОВИДИ».

Доповідач – **Барановський Андрій**, учень 2 класу (відділ народних інструментів) ДМШ № 39 м. Києва.

Викладач-консультант – *Козуб Олег Валерійович*.

²⁸ За приклад взято фрагмент програми учнівської конференції з відкритої міської практичної конференції «МИСТЕЦТВО БЕЗ МЕЖ: ШЛЯХ ДО НАУКИ» з предметів теоретичного циклу серед учнів мистецьких шкіл (квітень 2019 р., м. Київ).

Перерва 10:50-11:00

Друга частина секційного засідання
(11:00-11:50)

Модератор – **Лемак Єлізавета-Марія**, учениця 5 класу (фортепіанний відділ) ДМШ № 39 м. Києва.

6. Тема: «JETHRO TULL» – АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ПОГЛЯД НА ФЛЕЙТУ». Доповідач – **Шаповал Варвара**, учениця 6 класу (відділ духових інструментів) КДШМ № 2 ім. М.І. Вериківського.
Викладач-консультант – *Томасишин Ірина Миколаївна*.

7. Тема: «КЛАВЕСИН, КЛАВІКОРД ТА СПІNET – СТАРШІ БРАТИ ФОРТЕПІАНО». Доповідач – **Назаренко Євгенія**, учениця 3 класу, (фортепіанний відділ) КДМШ № 12.
Викладач-консультант – *Бабенко Марія Олександрівна*.

8. Тема: «МОЛОДІЖНИЙ СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР УКРАЇНИ – YsOU». Доповідач – **Грудініна Юліана**, учениця 2 класу (відділ струнно-смічкових інструментів) КДШМ ім. С. Турчака.
Викладач-консультант – *Дубинський Юрій Олексійович*.

9. Тема: «НЕЗВИЧНІ МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ СВІТУ». Доповідачі – **Канівець Олена, Бондаренко Дарина**, учениці 8 класу (фортепіанний відділ) ДШМ № 4 м. Києва.
Викладач-консультант – *Овсяннікова Ірина Василівна*.

БЛОК 1. ЗАГАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Оцініть, будь ласка, за десятибальною шкалою (10 – найвищий бал) такі параметри.

1. Загальний рівень організації заходу:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Коментарі _____

2. Місце та час проведення:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Коментарі _____

3. Своєчасність надання інформації про конференцію:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Коментарі _____

БЛОК 2. ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Відмітьте, будь ласка, позначкою «V» відповідь на кожне запитання

1. Чи було для Вас корисним відвідати конференцію?

- Так
- Не зовсім
- Ні

Коментарі _____

2. Чи цікаві для Вас матеріали конференції?

- Так
- Не зовсім
- Ні

Коментарі _____

3. Чи плануєте взяти участь у наступній учнівській конференції?

- Так, обов'язково
- Скоріш за все, так
- Навряд чи

4. Який доповідач (якої секції) зацікавив найбільше і чому?

Коментарі _____

5. Ваші пропозиції щодо організації та проведення наступної учнівської конференції:

ПРОТОКОЛ №...

дата

**засідання оргкомітету учнівської конференції щодо підсумків
роботи тематичної секції**

(номер та назва тематичної секції) /вікова категорія/

Голова/співголови оргкомітету:

Науковий куратор:

Усього членів оргкомітету:

Присутні:

Відсутні:

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Визначення найактивніших учасників тематичної секції *(номер та назва тематичної секції)*:

№ з/п	Прізвище та ім'я учня	Тема доповіді	Відповіді на питання (аргументованість, ґрунтовність, точність)	Участь в обговоренні інших доповідей (кількість і якість питань)

СЛУХАЛИ:.....

ВИСТУПИЛИ:.....

УХВАЛИЛИ:.....

Голова (підпис)

Секретар (підпис)